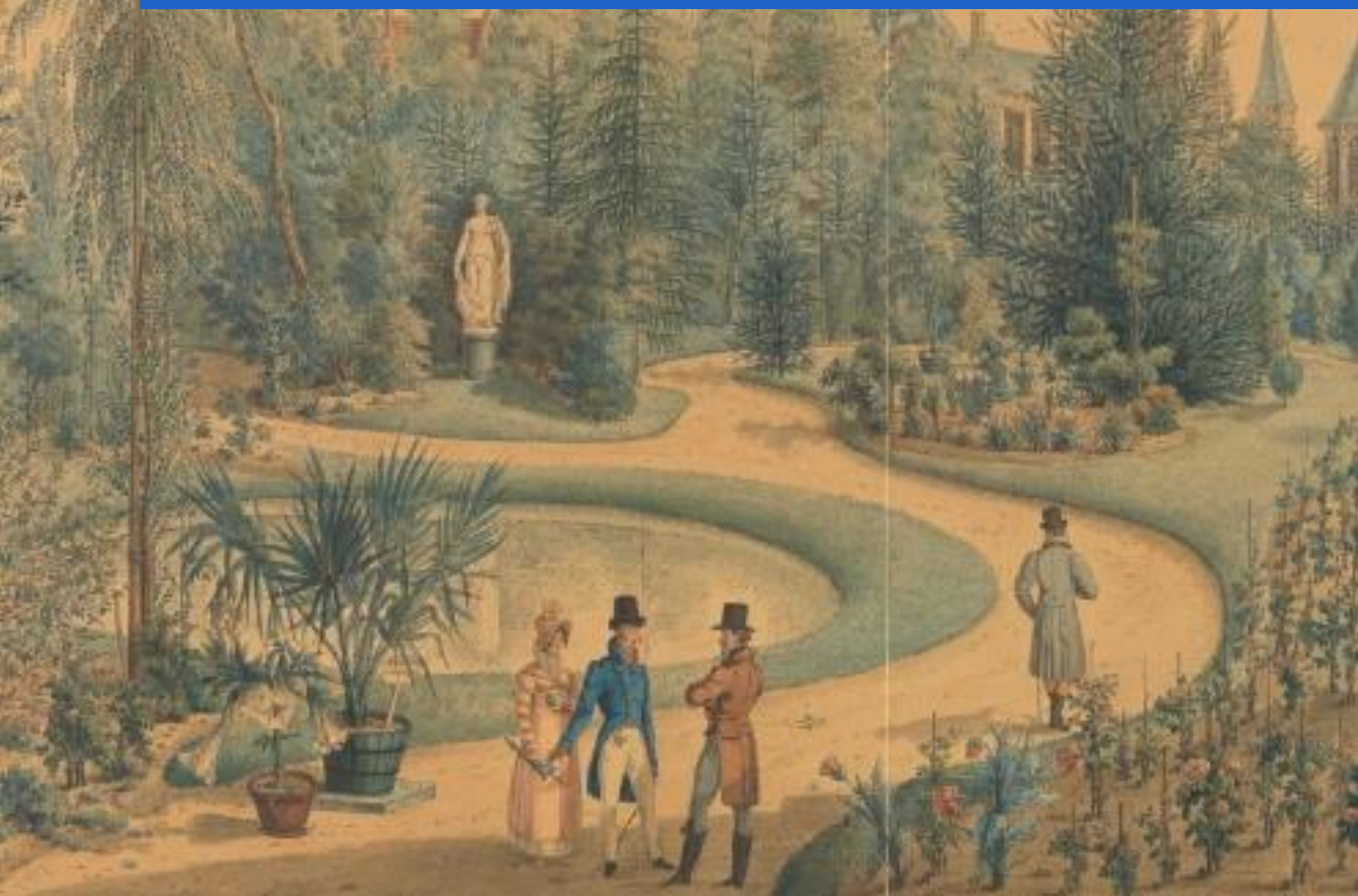

200 JAAR GENTSE SIERTEELT ONDERZOEK EN ONDERWIJS

Dat Gent de bakermat is van de Belgische sierteelt wist u al. Maar wist u ook dat het een centrum is van sierteeltonderzoek en -onderwijs? Spring op uw fiets voor een ontdekkingstocht langs plantentuinen, tuinbouwscholen en proefcentra.

Deze fietstocht werd uitgestippeld in het kader van het Flore de Gand-project. Dit project wordt gerealiseerd door IDLab, de Plantentuin en het Universiteitsarchief Gent en kon tot stand komen met subsidies van de Vlaamse Gemeenschap. Meer info over het project via www.floredegand.be.

1

PROEFCENTRUM VOOR SIERTEELT

Schaessestraat 18, Destelbergen

Het Proefcentrum voor Sierteelt (PCS) wordt opgericht in 1988. Dit kenniscentrum organiseert praktijkgericht onderzoek voor de sierteeltsector, en biedt telers **innovatieve en duurzame oplossingen** voor hun problemen.

Zo vormt het centrum een **brug tussen wetenschappelijk onderzoek en praktijk**. Siertelers worden ondersteund met advies, publicaties en studiedagen. De Raad van Bestuur bestaat voor meer dan 50% uit telers.

Bron: Proefcentrum voor Sierteelt

Sfeerbeeld van het PCS. Bedrijven kunnen hier proeven laten uitvoeren om nieuwe producten of technieken te testen.

2

INSTITUT ROYAL D'HORTICULTURE

Oude Brusselseweg 81, Gentbrugge

Halfweg de negentiende eeuw stijgt de vraag naar geschoolde tuiniers. Tuinbouwer Louis Van Houtte richt daarom in 1849 het Institut Royal d'Horticulture op, de **eerste tuinbouwschool van Europa**. Hij installeert de school op zijn bedrijfsterrein in Gentbrugge.

Er is plaats voor 24 leerlingen. Die stromen uit de hele wereld toe voor een driejarige opleiding. Ze leren sierplanten, groenten en bomen kweken. Theorie en praktijk gaan hand in hand.

Bron: Universiteitsarchief Gent

Gebouw van het tuinbouwbedrijf van Louis Van Houtte waar het Institut Royal d'Horticulture wordt ingericht.

In 1871 komt de school onder de hoede van professor Jean-Jacques Kickx, directeur van de Plantentuin. Ze verhuist naar de Baudeloo. Het vervolg lees je bij punt **8**.

Koning Willem I-kaai 8 – ingang via Rembert Dodoensdreef, Gent

Wanneer de nieuwe Baudelooschool in 1797 een plantentuin inricht, krijgt die onmiddellijk veel belangstelling. Amateurkwekers en bevriende plantentuinen helpen met het verzamelen van de collectie. De Plantentuin deelt op haar beurt kennis, stekken en zaad met de Gentenaars.

De tuin heeft een orangerie, een Engelse landschapstuin, een systematisch deel en een sectie groenblijvende bomen. Later komen er fruitbomen, heideplanten en een vijver bij.

In 1804 sluit de Baudelooschool haar deuren en komt de tuin in handen van de stad Gent. In één klap is Gent een **fantastische**

plantencollectie rijker. Een collectie die erg geschikt is voor onderwijs. Bij de oprichting van de rijksuniversiteit in 1817 wordt de tuin ter beschikking gesteld van de universiteit. Die blijft haar **wetenschappelijke kennis** delen met de lokale hoveniers.

De Plantentuin wordt in een toeristische gids uit 1857 geprezen als "*aangenaamste en bevalligste wandelplaats van Gent, waar kunst, wetenschap en smaeck zich vereenigen*". Ze kampt echter stillaan met plaatstekort, en de serres zijn dringend aan herstelling toe. In 1902 verhuist de tuin daarom naar de rand van het Citadelpark (zie punt 6).

Bron: Collectie Archief Gent

Plattegrond van de botanische tuin aan de voormalige Baudeloobdij. De Gentenaars noemen het de Kruidtuin.

Bron: Universiteitsarchief Gent

De orangerie, de warme serres en de Plantentuin van de botanische tuin. Tekening van Jean Baptiste de Noter.

Berouw 55, Gent

Leo Michel Thiery start zijn loopbaan als onderwijzer in een volksschooltje vol arbeiderskinderen. Hij botst er op de grenzen van het klassieke, theoretische **onderwijs**. Door gebruik te maken van **natuurhistorische collecties** komt Thiery dichterbij de leefwereld van zijn leerlingen. Al snel staat zijn klaslokaal vol wandplaten, planten, aquariums en insectendozen. Hij legt een tuintje aan op de speelplaats, en neemt zijn klas mee op excursie naar de Plantentuin.

In 1922 richt de Gentse gemeenteraad het **Schoolmuseum** op. Thiery wordt de eerste conservator en neemt zijn verzameling mee.

Zijn opdracht? De Gentse jeugd warm maken voor wetenschap.

Rond het museum richt Thiery een **heemtuin** in van 7500 m². Thiery legt er behalve een boomgaard, groentetuin en vijver, ook alpen-, duinen-, steppe-, en Ardeense landschappen aan. De zaden krijgt hij toegestuurd van vrienden, of verzamelt hij op vakantie.

In 1970 krijgt het museum een tweede leven aan het Sint-Pietersplein. Het oorspronkelijke museum en de tuin worden gerenoveerd. Vandaag kennen we het museum als **De Wereld van Kina**.

Bron: De wereld van Kina

Klaslokaal met wandplaten en insectendozen waar studenten mee aan de slag kunnen gaan.

Coupure Links 653, Gent

De **Rijkslandbouwhogeschool** wordt opgericht in 1920. Na twee jaar kandidatuur en twee jaar specialisatie studeer je hier af als landbouwkundig ingenieur.

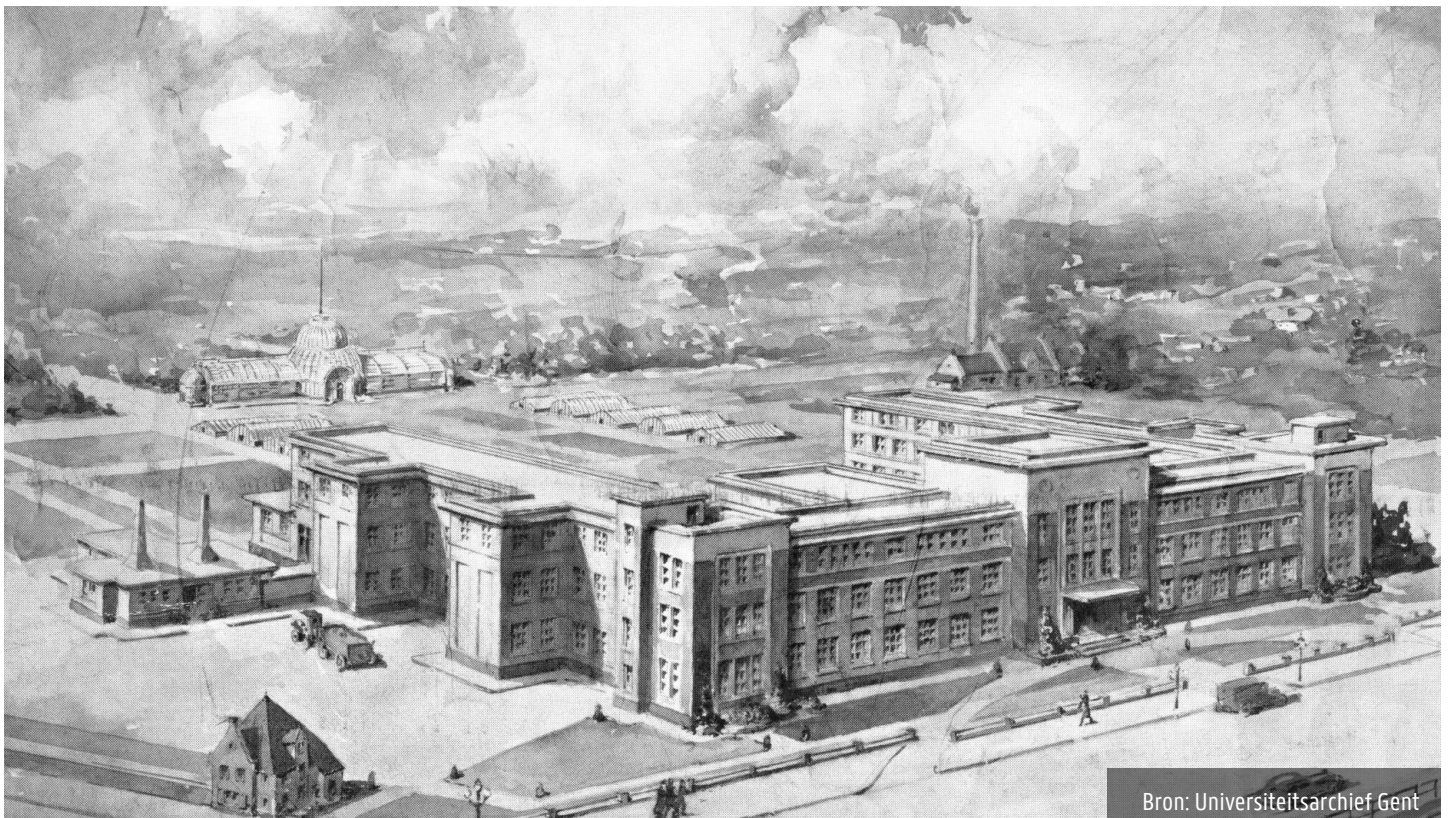
De hogeschool staat los van de universiteit en valt rechtstreeks onder het Ministerie van Landbouw. Ze heeft een eigen rector, een eigen Academieraad, eigen gebouwen in de Sint-Amandstraat en een Proefhoeve in Melle.

De gebouwen worden al snel te krap voor het groeiend aantal studenten. De hogeschool moet op zoek naar een nieuwe locatie. De

keuze valt op het terrein van het Rasphuis, de oude gevangenis van Gent aan de Coupure. De bouw van het '**Boerenkot**' gaat van start in 1937. In 1946 neemt de hogeschool de gebouwen eindelijk in gebruik.

Pas in 1969 wordt de Landbouwhogeschool als **faculteit** opgenomen in de universiteit.

Het tuinbouwonderwijs en -onderzoek halen een hoog niveau. Voor onderzoek en praktische proeven werkt de faculteit nauw samen met het Instituut voor Landbouw- en Visserijonderzoek in Melle.

Bron: Universiteitsarchief Gent

Tekening van de Rijkslandbouwhogeschool op de Coupure in 1940. In het U-vormig ontwerp duikt overal het getal drie op.

Karel Lodewijk Ledeganckstraat 35, Gent

Onder directeur Julius Mac Leod verhuist de **Plantentuin** in 1902 naar de rand van het Citadelpark. Serres, orangerie en tuin liggen broederlijk naast het gloednieuwe **Botanisch Instituut**. Daar starten de lessen in 1903.

In 1960 komt de faculteit Wetenschappen in plaatsnood. Botanisch Instituut, orangerie en serres moeten wijken voor **complex Ledeganck**. De serres komen dieper in de tuin te liggen. Het herbarium en de typespecimens van de Belgische plantenjager Jean Linden

veroveren een plaatsje in de kelder. Vandaag zijn didactische bloemmodellen en wandplaten vervangen door digitale presentaties. De **link tussen botanisch onderwijs en Plantentuin** blijft echter sterk.

Jaarlijks krijgen een duizendtal studenten les in de tuin, die wel 10.000 plantensoorten bevat. Biologiestudenten gebruiken de tuin en het herbarium voor oefeningen en onderzoek. En de bloemmodellen? Die stelen nu de show in het **Gents UniversiteitsMuseum**.

Bron: Universiteitsarchief Gent

Zicht op het Botanisch Instituut vanuit het Citadelpark. Van het oorspronkelijke ontwerp blijft enkel de omheining over.

Caritasstraat 39, Melle

De eerste Rijksstations voor Landbouwonderzoek ontstaan in de jaren 1930 op initiatief van professoren van de Rijkslandbouwhogeschool. Net als de hogeschool vallen ze rechtstreeks onder het Ministerie van Landbouw.

Het **Rijksstation voor Sierplantenveredeling** wordt opgericht in 1946. De eerste onderzoekers werken nog in serres en lokalen van de Tuinbouwschool en de Rijkslandbouwhogeschool. In 1952-1953 krijgt het station 20 hectare grond in Melle. Vanaf 1960 verrijzen hier in sneltempo serres, een labo, een auditorium ...

De Rijksstations gaan in 2006 op in het **Instituut voor Landbouw-, Visserij- en Voedingsonderzoek (ILVO)**. De vestiging in Melle biedt vandaag onderdak aan de eenheid Toegepaste Genetica en Veredeling.

Het ILVO heeft veredelingsprogramma's voor tuinrozen, azalea's en sierbomen. Samen met de sector zoekt het nieuwe rassen, aangepast aan de uitdagingen van vandaag en morgen – en met succes. Bijna 90 jaar na de oprichting van het eerste Rijksstation voor Plantenveredeling in 1932, heeft het ILVO al 250 nieuwe rassen op haar palmares.

Bron: ILVO

De ILVO-vestiging in Melle, waar onder meer nieuwe azalea's, struikrozen, *Hybiscus* en *Hydrangea* zijn ontwikkeld.

Brusselsesteenweg 165, Melle

De Tuinbooschool in Melle groeide rechtstreeks uit het **Institut Royal d'Horticulture** van Louis Van Houtte. Na het overlijden van directeur Jean-Jacques Kickx in 1889 verhuist de school van de Plantentuin in de Baudeloo naar de Normaalschool aan de Hofbouwlaan.

Directeur Emile Rodigas legt **modelproeftuinen** aan en voegt 'Bloembinderij' en 'Koloniale teelten' toe aan het lespakket. De school trekt nog altijd leerlingen uit verschillende landen.

De Eerste Wereldoorlog brengt de tuinbouwwereld een zware klap toe. Het aantal leerlingen zakt dramatisch. Van 1923 tot 1931 moet de **Middelbare Tuinbouwschool** haar deuren sluiten. Er worden alleen nog avond- en zondagslessen georganiseerd.

In 1933 komt de school onder de hoede van het Ministerie van Openbaar onderwijs. Die koopt in 1936 gronden aan in Melle. De school komt eindelijk thuis. Vandaag vind je op het schooldomein van 15,5 hectare een orangerie, een kasteel en een Engels landschapspark.

Bron: Adrien Saverwyns

Stichter Louis Van Houtte kreeg een borstbeeld én een glasraam in de Tuinbouwschool.

FLORE DE GAND

Flore de Gand is meer dan onderzoek en onderwijs. We verzamelden talrijke historische beelden en getuigenissen uit het Gentse sierteeltverleden. Het resultaat zie je op onze **interactieve kaart**. Je kan ook zelf foto's en verhalen opladen. Meer informatie vind je via **floredegand.be**.

Nog niet uitgefietst? Op **RouteYou** vind je verschillende routes langs groene knooppunten in en rond Gent. Bij elke route hoort een **brochure**.

Interactieve kaart

Foto's opladen

Meer routes

Afbeelding voorpagina: Zicht op een deel van de wandelpaden en de vijver van de Baudelooplantentuin, tekening van Jean Baptiste de Noter
Bron: Universiteitsarchief Gent

Fietstocht downloaden voor GPS (via RouteYou): <https://www.routeyou.com/nl-be/route/view/8787809/fietsroute/de-groene-zesdaagse-onderwijs-en-onderzoek>

PRAKTISCHE TIPS

Deze brochure fietst met je mee. Hieronder vind je beelden van enkele locaties op de route met extra toelichting. Zo fiets je zonder zorgen.

Het domein van het PCS is niet volledig toegankelijk voor bezoekers. Vanop de bezoekersparking kan je genieten van de vernieuwde proefserres en het groen kantoorgebouw. Je kan ook de omgeving rond het domein verkennen. Je vindt er verschillende infoborden over sierteelt in de streek en tientallen grote kweekserres en -bedrijven.

In en rond het Baudelopark zijn er momenteel werken. Het park wordt uitgebreid en zal een groene ontmoetingsplek worden. De effectieve heraanleg van het park start pas na de zomer, waardoor je nu nog kan genieten van deze groene parel. Je kan het park te voet betreden via de Rembert Dodoensdreef, naast de Gentse Gruut Brouwerij. Je kan vervolgens de fietstocht verderzetten via de Baudelokaai.

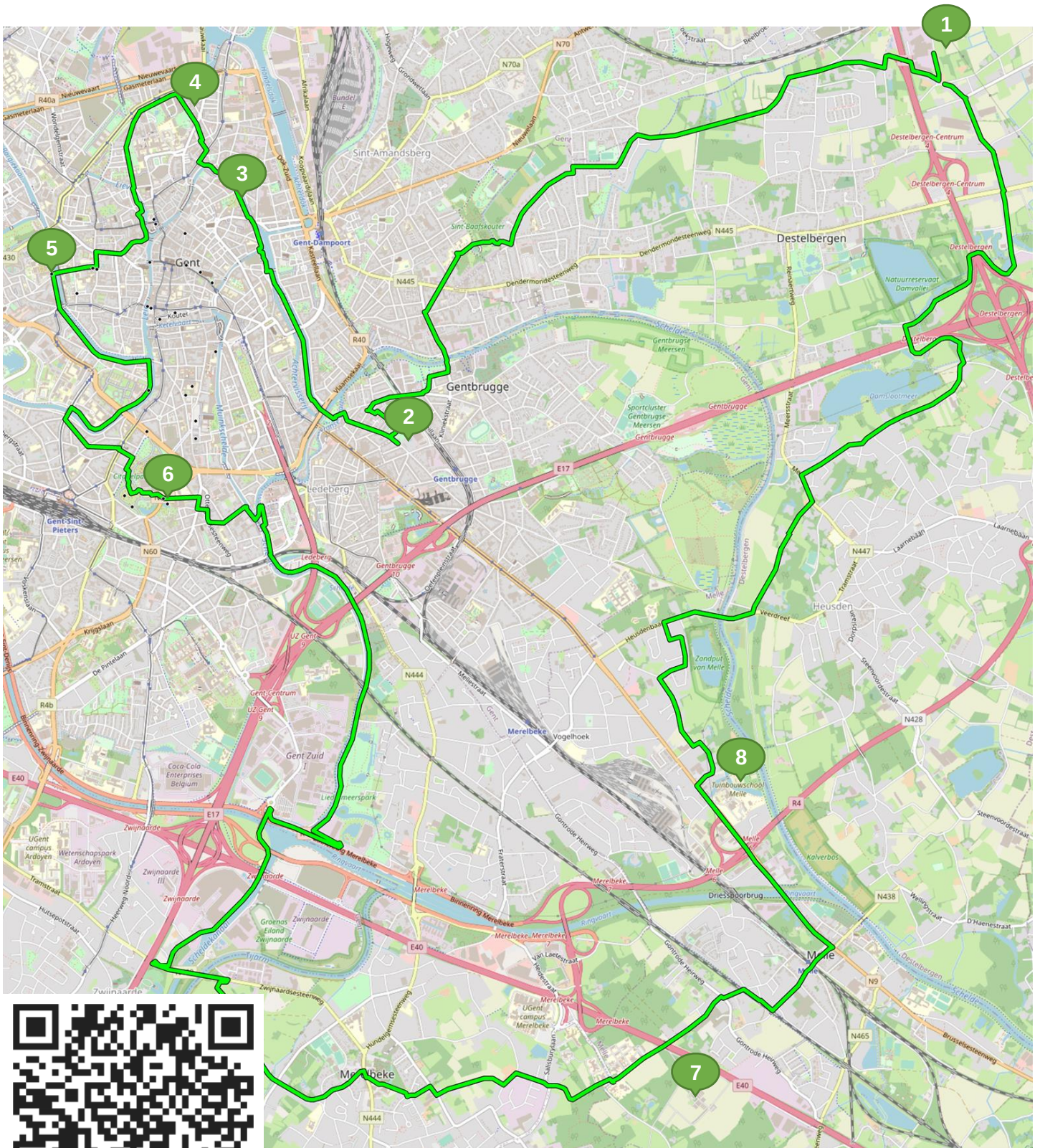

De vestigingen van het ILVO bevinden zich een 800-tal meter verder in de Caritasstraat 39. Het domein is niet zomaar toegankelijk voor bezoekers.

De Tuinbouwschool Melle voorziet voor de Groene Zesdaagse een infostand bij de Orangerie aan de linkerkant van het domein. Je kan de Orangerie bezoeken en komt er meer te weten over de school, haar geschiedenis en haar studenten.

Lengte: 43,6 km
Stijging: 133 m
Moeilijkheidsgraad: 3/10

Kaartje: © Geo Javawa, Route: © RouteYou